

Секція 3.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Михайлюк О.Л.
к.е.н., доцент

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСУ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПЕРШИХ КУРСІВ

Однією з умов сучасного реформування системи вищої освіти є збільшення питомої ваги часу на самостійну роботу студентів. Кафедрою економіки та управління туризмом на першому курсі викладається низка дисциплін, в тому числі «Екологія» та «Регіональна економіка».

Серед видів самостійної роботи пропонуються:

- пошук в Інтернеті новітніх статистичних і фактичних матеріалів, які висвітлюють певну сучасну проблему;
- підготовка на 1-2 сторінки есе на певну тему;
- підготовка реферату за однією із запропонованих тем;
- підготовка презентації наукової доповіді для студентської наукової конференції.

Все це - види студентської наукової роботи, спрямовані на пошук, аналіз, інтерпретацію інформації, яка через декілька років переросте у дипломний проект. Необідних навичок у школі учням не надають. Донедавна тільки у декількох програмах спеціальностей передбачався предмет «Основи наукових досліджень» або «Вступ до фаху (у 2-му семестрі). За новими планами передбачений предмет «Університетська освіта» і тільки для 5-ти спеціальностей.

Оскільки вищеозначені дисципліни викладаються у першому семестрі, викладачі стикаються з проблемою відсутності у студентів навичок пошуку, аналізу та інтерпретації отриманого матеріалу:

- тільки 2-5% студентів знають, як шукати якісний матеріал за допомогою ключових слів у пошукових системах google, yandex та інших;

- тільки 5-10% студентів вміють правильно форматувати тексти (абзац, шрифт, вирівнювання, пробіл тощо);

- до 90% студентів вміють підготувати презентацію доповіді у Power Point;

- не більше 20% студентів у змозі виділити головне і прибрати другорядне підчас доповіді, коли йдеться про розповідь написаного, а не читання з аркуша або екрану;

- 90% студентів під час написання рефератів намагаються їх «скачати» з одного документа в Інтернеті, навіть не намагаючись його «вчитати» або критично осмислити;

- майже 50% студентів, під час перекладу тексту через електронні перекладачі, не редагують свій текст;

- майже ніхто не вміє правильно посилатися на джерела інформації та вірно їх викладати у списку літератури.

Оскільки немає єдиної системи підготовки студентів до наукової роботи – часто на останньому курсі, вже під час написання дипломного проекту, виявляється досить значна частка студентів (серед заочної і вечірної форми навчання – до 80%, серед денної - до 20-30%), у яких навички наукової роботи zostалися на рівні вересня першого семестру. Тобто – повна відсутність таких навичок. У зв'язку з чим виникає питання – чому ми їх вчили п'ять років? Звісно, що певні знання з навчальних дисциплін своєї спеціальності вони отримали, але їх науково викласти – не в змозі.

Основною метою вищої школи є підготовка висококваліфікованого, обізнаного фахівця, який може глибоко і науково обгрунтовано вивчити проблему, проаналізувати перспективи і наслідки, запропонувати певні шляхи вирішення проблеми, і перше його випробування – написання та захист дипломного проекту. Основи цієї роботи закладаються вже з вересня першого семестру.

Зважаючи на загальне завдання усіх викладачів – підготувати кваліфікованого фахівця для національної економіки, кожному необхідно:

- під час підготовки методичних вказівок для самостійної роботи студентів більше уваги приділяти консультаціям щодо пошуку, критичного осмислення, підбору і аналізу матеріалів з Інтернету;

- у списку літератури до таких видань надавати не менше двох десятків посилань на різні інформаційні сайти;

- обов'язково надавати інформацію щодо стандартів оформлення і перевіряти їх виконання;

- під час проведення лекцій і семінарських занять посилатися на нові і багаточисленні сайти підприємств, органів влади, асоціацій, розширюючи таким чином потенційне поле пошуку інформації для студентів;

- для виконання індивідуального завдання у вигляді наукової доповіді або реферату необхідно передбачити обов'язковий план виконання роботи, який унеможливить бездумне «скачування» одного чи двох матеріалів, з яких зазвичай складається робота. У цьому плані можна передбачити такі пункти: шляхи вирішення проблеми, тактичні шляхи вирішення проблеми, стратегічні шляхи вирішення проблеми; пропозиції; економічні, фінансові, екологічні ризики ... тощо;

- під час перевірки завдання необхідно критично оцінювати текст: якість викладання українською мовою, логика викладання матеріалу, новітність фактичних і статистичних матеріалів, стандарти оформлення, обґрунтованість висновків і пропозицій.

Щодо оформлення презентацій у Power Point, то під час завершення їх захисту студентом на перших заняттях викладач повинен проаналізувати якість виконання кожного із слайдів (оформлення титулу, можливість прочитати текст за розміром обраного шрифту, фон і колір літер, наявність абзаців и вирівнювання по краях, проміжок між абзацами, оформлення таблиць та іншого статистичного матеріалу, розміщення матеріалу в межах поля кожного із слайдів, грамотність викладання українською або російською мовами). Через декілька занять є можливість, під час чергового аналізу слайдів, давати змогу вже студентам в аудиторії оцінювати їх і висловлювати критичні зауваження.